

М. М. Бурбика

кандидат юридичних наук,
Сумський державний університет,
кафедра права, завідувач,
вул. Римського-Корсакова, 2, Суми, 40007, Україна

ПРОВЕДЕННЯ КООРДИНАЦІЙНИХ НАРАД КЕРІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

Стаття присвячена питанням проведення координаційних нарад правоохоронних органів України. У результаті проведеного дослідження визначені порядок проведення, головні завдання, права учасників координаційних нарад керівників правоохоронних органів.

Ключові слова: координаційні наради, керівники, правоохоронні органи.

На сьогоднішній день особливої уваги заслуговує питання боротьби зі злочинністю. Як свідчить практика, вирішення багатьох проблем у зазначеній сфері виходить за межі компетенції окремого органу, вимагає спільної роботи кількох управлінських структур та вироблення узгоджених рішень. Наслідком цього є розвиток відносин між правоохоронними органами нашої держави, які перебувають у постійних субординаційних та координаційних взаємозв'язках між собою. Так, координаційна взаємодія правоохоронних органів реалізується шляхом вироблення та реалізації спільних рішень з проблем, що вимагають узгоджених, конструктивних дій. Однією з найефективніших форм такої взаємодії є проведення координаційних нарад керівників правоохоронних органів, на яких вирішуються актуальні питання боротьби з конкретними проявами злочинності.

Метою даної статті є розгляд питань проведення координаційних нарад керівників правоохоронних органів. Для досягнення означеної мети необхідним є вирішення наступних завдань: розглянути нормативно-правову базу регулювання порядку проведення координаційних нарад керівників правоохоронних органів, визначити головні завдання координаційних нарад, розглянути права учасників координаційних нарад керівників правоохоронних органів.

Визначаючи поняття координаційної наради керівників правоохоронних органів, треба зазначити, що вона є своєрідним колегіальним органом, на який покладається обов'язок встановлення основних напрямків попередження та протидії злочинності, що, в свою чергу, дозволяє об'єднувати зусилля по боротьбі зі злочинністю з метою досягнення найефективніших результатів у стислі терміни та з найменшими затратами ресурсів.

Головне завдання координаційної наради — вироблення й ухвалення рішень з питань стратегічного характеру, які є загальними для всіх правоохоронних органів того або іншого рівня. Разом із визначенням пріо-

ритетів спільної діяльності розробляються заходи відносно боротьби зі злочинністю, зокрема: а) аналіз і оцінка підсумків роботи правоохоронних органів по боротьбі зі злочинністю за певний період у цілому або за окремих категоріях злочинів; б) розробка узгоджених заходів, реалізація яких повинна здійснюватися керівниками відповідних правоохоронних органів; в) розробка й участь в реалізації профілактичних заходів, передбачених регіональними програмами, зокрема в окремих сферах правових відносин, в окремих населених пунктах; г) заслуховування повідомлень підлеглих керівників, інших працівників правоохоронних органів з актуальних питань організації координації і здійснення узгоджених заходів; д) розробка і внесення загальних пропозицій у комплексні регіональні програми боротьби зі злочинністю [1, с. 811].

Крім того, на координаційній нараді в окремих випадках заслуховується інформація про хід розслідування й оперативно-розшукової діяльності щодо конкретних кримінальних справ. При цьому важливо, щоб характер і стиль обговорення, пропозиції, що вносяться, про додаткові заходи з розкриття і розслідування у такій справі не обмежували процесуальної самостійності слідчого і наглядових повноважень прокурора, що безпосередньо наглядає за слідством [2, с. 307].

Проведення координаційних нарад правоохоронних органів дозволяє об'єднувати зусилля по боротьбі зі злочинністю з метою досягнення найефективніших результатів у стислі терміни, правильно визначати головні напрямки цієї роботи, вести її цілеспрямовано і наступально, охоплювати профілактичною діяльністю більшу кількість об'єктів, краще використовувати можливості, які має в своєму розпорядженні кожен з правоохоронних органів, правильно розподіляти обов'язки, встановлювати динамічні відносини між працівниками цих органів [3, с. 27].

Координаційна нарада працівників правоохоронних органів — це найбільш розповсюджена форма обговорення представниками даних органів проблемних питань по боротьбі зі злочинністю. У ній беруть участь всі або майже всі співробітники правоохоронних органів. У координаційній нараді керівників правоохоронних органів беруть участь перші керівники правоохоронних відомств, які при цьому володіють рівними правами. Інші співробітники правоохоронних органів беруть участь як запрошені лише тоді, коли обговорюються питання, пов'язані з їх функціональними обов'язками. Проведений аналіз показує, що на координаційних нарадах усіх працівників правоохоронних органів обговорюються, як правило, підсумки роботи по боротьбі зі злочинністю в цілому, а на координаційних нарадах керівників правоохоронних органів окремі питання ведення боротьби зі злочинністю [4, с. 295].

Порядок проведення координаційних нарад визначено наказами Генерального прокурора України «Про координацію діяльності правоохоронних органів по боротьбі зі злочинністю», «Про організацію роботи і управління в органах прокуратури України» від 28 жовтня 2002 року № 1, «Про організацію роботи і управління в органах прокуратури України» від 19 вересня 2005 року № 1, Указом Президента України «Про вдосконален-

ня координації діяльності правоохоронних органів по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю». Питання щодо участі в координаційних нарадах прокурорів, в основному, регулюється наказом Генерального прокурора України «Про затвердження Регламенту Генеральної прокуратури України». Так, відповідно до п. 5.4 для узгодження діяльності правоохоронних органів по боротьбі зі злочинністю Генеральним прокурором України, заступниками Генерального прокурора України проводяться координаційні наради за участю керівників правоохоронних органів. Дата, час, місце проведення та учасники наради визначаються Генеральним прокурором України чи його заступниками.

Матеріали та проекти постанов координаційних нарад готують працівники структурних підрозділів, яких стосується винесене на розгляд питання. Відповідний відділ (управління) забезпечує участь у нараді запрошених осіб, після проведення наради за необхідності доопрацьовує прийняту постанову і передає її відповідному заступнику Генерального прокурора України для підпису учасниками наради, після чого надсилає виконавцям, складає протокол. У разі проведення наради під головуванням Генерального прокурора України, за організацію підготовки, проведення наради та складання необхідних документів відповідає Головне управління нагляду за додержанням законів при провадженні оперативно-розшукової діяльності, дізнання та досудового слідства (п. 5.5) [6].

При проведенні координаційних нарад кожен з учасників наділяється певним колом прав та обов'язків. Члени цих нарад при обговоренні питань користуються рівними правами. Так, прокурор (головуючий) має право: по-перше, скликати координаційну нараду; по-друге, витребувати інформацію, необхідну для організації координаційної діяльності; по-третє, організувати робочі групи з представників правоохоронних органів; по-четверте, призначати з числа працівників прокуратури відповідального секретаря координаційної наради, який очолює секретаріат координації; по-п'яте, підписувати протокол координаційної наради [7, с. 233]. У свою чергу, члени координаційних нарад користуються правами щодо: 1) внесення пропозицій з питань, що належать до координаційної діяльності, з обґрунтуванням необхідності їх розгляду, шляхів і способів вирішення; 2) внесення в узгодженому порядку проектів документів, інших матеріалів, що вимагають обговорення та ухвалення рішення; 3) участі в обговоренні і виробленні рішень з питань, винесених на розгляд; 4) визначення учасників робочих груп; 5) внесення пропозицій при проведенні оцінювання ефективності ухвалених сумісних рішень та засобів їх реалізації [8, с. 37].

Необхідно зазначити, що в процесі підготовки координаційної наради заздалегідь вивчається і аналізується слідча, прокурорська, судова практика, стан боротьби зі злочинністю; виявляються організаційні недоліки в роботі; узагальнюється досвід успішної роботи; виробляється єдина лінія в застосуванні закону. У ряді випадків доцільно отримати додаткову інформацію з інших відомств або організацій регіону, провести спеціальні перевірки.

Однак на практиці виникають суперечності між працівниками правоохоронних органів з приводу підготовки, ухвали і протоколу координаційної наради. Тому прокурори для підготовки зазначених документів із представників усіх правоохоронних органів, що братимуть участь у нараді, формують секретаріат, який очолює представник прокуратури. Проекти документів з питань, що розглядаються на координаційній нараді, готує правоохоронний орган, яким в ініціативному порядку внесено пропозицію про його розгляд, або створена для цих цілей робоча група з представників відповідних правоохоронних органів [9, с. 334]. Таким чином, секретаріат координаційної наради є колегіальним органом, на якого покладено обов'язок виконання організаційних питань.

Скликати координаційні наради необхідно в міру необхідності, але не рідше одного разу на квартал, а також за ініціативою одного з учасників координаційної наради. Матеріали для координаційної наради заздалегідь готуються відповідно до затвердженого плану і завчасно проголошуються членам наради. Робота наради протоколюється. Протокол координаційної наради містить: найменування, дату, час і місце її проведення; склад учасників, зокрема осіб, запрошених на засідання; чіткий і повний перелік питань порядку денного наради; докладний зміст виступів учасників наради з кожного питання, особливо їх пропозиції та обґрунтування. Копії протоколів та постанов нарад надсилаються до вищестоящих прокуратур у двотижневий строк з дня проведення координаційної наради (п. 2.3) [5].

За підсумками роботи координаційної наради приймається постанова в разі її схвалення всіма керівниками правоохоронних органів, які беруть участь у нараді. Прийнята постанова підписується головою та членами наради і є обов'язковою для виконання її учасниками. У п'ятиденний строк з дня проведення координаційної наради голова надсилає постанову всім учасникам, які забезпечують якісне та своєчасне виконання визначених заходів [10, с. 211].

На виконання постанов координаційної наради керівники правоохоронних органів у межах своїх повноважень і винесеного сумісного рішення можуть видавати накази, вказівки, розпорядження. Контроль за виконанням узгоджених заходів здійснює керівник кожного правоохоронного органу в межах своєї компетенції, а загальний контроль здійснює прокурор шляхом перевірки і постановки питання на наступній нараді про виконання попередньої постанови [4, с. 296]. Випадки, коли такі документи формулюються у формі наказу, слід розглядати як необґрунтовані спроби координаційної наради привласнити собі право керівного органу, що стоїть над органами прокуратури, внутрішніх справ, податкової міліції і суду. Однак це не означає, що фактичне виконання рішень координаційних нарад у кожному конкретному випадку залежить від розсуду того або іншого органу. Навпаки, спільно прийняті правоохоронними органами рішення є для виконавців такими ж обов'язковими, як заходи відомчих планів. Невизнання цього на практиці зводить фактично нанівець зусилля прокурорів і керівників інших органів з питань координаційної діяльності у сфері боротьби зі злочинністю.

Момент закінчення координаційної наради не припиняє взаємодію прокуратури з учасниками наради. Контроль за виконанням прийнятих рішень покладено на прокурора.

Важливе значення має участь у діяльності координаційних нарад представників місцевих органів влади. Найбільш поширеним і виправданим є залучення до роботи координаційних нарад представницьких органів місцевого самоврядування; виконавчих органів місцевого самоврядування; муніципальних служб. На координаційні наради запрошуються і керівники органів державного контролю та інших місцевих органів влади. Вони сприяють встановленню, попередженню і припиненню порушень адміністративного, трудового, податкового, земельного та іншого законодавства, безпосередньо пов'язаних з обставинами, що сприяють скоєнню злочинів. Такі органи мають у своєму розпорядженні значний інформаційний потенціал і можливості з усунення правопорушень, можуть надати кваліфіковану допомогу правоохоронним органам в боротьбі зі злочинністю. Для розгляду окремих питань по найбільш актуальних для даної території проблемах боротьби зі злочинністю для участі в роботі координаційних нарад правоохоронних органів запрошуються представники громадських організацій та релігійних об'єднань, керівники підприємств, установ, організацій, представники засобів масової інформації [3, с. 26–27].

Проаналізувавши вищевикладене, можна зауважити, що порівняно із іншими учасниками координаційної діяльності, прокурори, внаслідок своєї координуючої ролі, наділені дещо більшими повноваженнями, порівняно з іншими учасниками цієї діяльності. Однак таке становище не суперечить принципу рівноправності всіх учасників координаційної діяльності, оскільки це зумовлено виконанням прокурором організаційних функцій, які не обмежують і не відображаються на правовому статусі решти учасників координаційної діяльності.

Література

1. Герасимов С. И. Настольная книга прокурора / С. И. Герасимов. — М., 2002. — 840 с.
2. Чувилев А. А. Прокурорский надзор в Российской Федерации: Учебник / А. А. Чувилев. — М.: Юрист, 1999. — 400 с.
3. Бессарабов В. Г. Координация деятельности правоохранительных органов по борьбе с преступностью: Научно-методические рекомендации / В. Г. Бессарабов, Ю. В. Капитонова, В. А. Макаренченко, В. П. Рябцев. — М., 2001. — 65 с.
4. Бандурка А. М. Преступность в Украине: причины и противодействие: Монография / А. М. Бандурка, Л. М. Давыденко. — Харьков: Основа, 2003. — 368 с.
5. Про координацію діяльності правоохоронних органів по боротьбі зі злочинністю: Наказ Генерального прокурора України від 21 лютого 2000 року № 2 // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: zakon.rada.gov.ua
6. Про затвердження Регламенту Генеральної прокуратури України: Наказ Генерального прокурора України від 30 вересня 2005 року № 53 // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.gp.gov.ua
7. Воронин О. В. Прокурорский надзор в Российской Федерации: вопросы общей части: Учебное пособие / О. В. Воронин. — Томск, 2008. — 350 с.
8. Китрова Е. В. Комментарий к Федеральному закону от 17 января 1992 г. № 2202-1 «О прокуратуре Российской Федерации» / Е. В. Китрова, В. А. Кузьмин. — Система ГАРАНТ, 2007. — 360 с.

9. Михайлов В. А. Практикум по прокурорскому надзору / В. А. Михайлов. — М.: Юрид. лит., 2000. — 432 с.
10. Курочка М. Й. Прокурорський нагляд в Україні: Підручник / М. Й. Курочка, П. М. Каркач; за ред. проф. Е. О. Дідоренка. — Луганськ: РВВ ЛАВС, 2004. — 424 с.

М. М. Бурбика

Сумской государственной университет,
кафедра права
ул. Римского-Корсакова, 2, Сумы, 40007, Украина

**ПРОВЕДЕНИЕ КООРДИНАЦИОННЫХ СОВЕЩАНИЙ
РУКОВОДИТЕЛЕЙ ПРАВООХРАНИТЕЛЬНЫХ ОРГАНОВ**

Резюме

Статья посвящена вопросам проведения координационных совещаний руководителей правоохранительных органов Украины. В результате проведенного исследования определены порядок проведения, главные задачи, права участников координационных совещаний руководителей правоохранительных органов.

Ключевые слова: координационные совещания, руководители, правоохранительные органы.

M. M. Burbika

Sumy State University,
The Department of Law
Rimskiy-Korsakov str., 2, Sumy, 40007, Ukraine

COORDINATION MEETINGS POLICE CHIEFS

Summary

Article is devoted to a coordination meeting of law enforcement bodies of Ukraine. The study defined the modalities, the main problem. Rights of parties coordination meetings of heads of law enforcement.

Key words: coordination meetings, the leaders, law enforcement agencies.